Prima instanță: Judecătoria Soroca sediul Florești (judecător E.Marandici)
Dosarul nr.2a-752/2024 (nr.2-23149226-03-2a-16072024)

CURTEA DE APEL BĂLŢI
Colegiul Civil şi de Contencios administrativ
D E C I Z I E

19 noiembrie 2024 **mun. Bălţi**

Instanţa compusă din:
Preşedintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**
Judecătorii **Natalia Chircu, Dumitru Corolevschi**
Grefier **Cristina Țurcanu**

examinând în ședință judiciară publică apelul declarat de avocatul Ivanov Oxana în calitate de reprezentant al apelantei Cosor Victoria,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cosor Victoria către Cosor Ion, intervenienții accesorii a DASPF Telenești, DASPF Florești, DASPF Căușeni privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere,

împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca sediul Florești din 29 aprilie 2024,-

constată:

Pretențiile reclamantului:

La 19 octombrie 2024 Cosor Victoria, prin intermediul avocatului Ivanov Oxana, a înaintat cerere de chemare în judecată către Cosor Ion, intervenient accesoriu DASPF a satului Izvoare r-nul Florești privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acţiunii s-a indicat că Cosor Victoria și Cosor Ion se află în relație de căsătoriei din anul 2014. Din căsătorie la ***** s-a născut fiica *****, la ***** fiica *****, iar la ***** fiul *****.

Relațiile în familie au devenit tensionate, viața în comun cu pârâtul a eșuat din cauza comportamentului neadecvat al acestuia, nu mai locuiesc împreună, iar păstrarea familiei este imposibilă deoarece relațiile de familie nu mai există. Având copii minori, indică reclamanta că dorește să crească copii într-o ambianță plăcută, calmă, dar situația stresantă din familia lor din ultima perioadă nu-i permite acest fapt.

Comunică reclamanta că între părinți lipsește un acord comun privind stabilirea domiciliului copiilor minori, iar dânsa dispune de loc de trai pentru copii. Tot aici

menționează despre atașamentul copiilor față de mamă. La fel, lipsește un acord determinat privind întreținerea copiilor minori, ca urmare a divorțului. Având în vedere necesitatea asigurării creșterii și dezvoltării normale a copiilor, precum și faptul, că dânsa de una singură se ocupă de educația și întreținerea deplină a copiilor, solicită obligarea pârâtului de a-și onora obligațiile sale atât morale cât și materiale în limita rezonabilității prin stabilirea pensiei de întreținere în sumă de 3 000 lei, sumă ce ar acoperi o parte din cheltuieli suportate de către reclamantă.

Solicită Cosor Victoria desfacerea căsătoriei, încheiate cu Cosor Ion la *****, determinarea domiciliului copiilor minori *****, a.n.*****, *****, a.n.*****, *****, a.n. *****, cu mama, încasarea de l pârât a pensiei de întreținere pentru copiii minori în mărime de 3000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată.

La 05.12.2023, reprezentantul reclamantei a înaintat cerere de concretizare a acțiunii, prin care a concretizat cercul participanților la proces, indicând în calitate de intervenienți accesorii în proces Direcția Asistență Socială Telenești, Primăria s.Vadul – Leca și Direcția Asistență Socială Florești, Primăria s.Izvoare.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Soroca sediul Florești din 04.03.2024 s-a dispus atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu autoritatea tutelară de la locul de trai al reclamantei din satul Chircăieștii Noi, r-nul Căușeni.

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca sediul Florești din 29.04.2024 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Cosor Ion și Grecu (Cosor) Victoria, înregistrată în Registrul actelor de stare civilă sub *****la data de ***** de către Primăria Izvoare, r-nul Florești; s-a determinat domiciliul copiilor minori: *****, *****, ***** cu mama Cosor Victoria; s-a încasat de la Cosor Ion în beneficiul lui Cosor Victoria pensia de întreținere a copiilor minori: *****, *****, *****, în mărime de a câte 1 000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii acțiunii 19.10.2023 până atingerea majoratului de către copii. Hotărârea judecătorească în partea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori urmează a fi executată imediat. S-a încasat de la Cosor Ion în beneficiul lui Cosor Victoria cheltuieli judiciare formate din taxa de stat pe marginea acțiunii în mărime de 140 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5 000 lei, în total suma de 5 140 lei. S-a încasat de Cosor Ion în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 080 lei pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

La 10.05.2024 avocatul Ivanov Oxana în calitate de reprezentant al Victoriei Cosor a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca sediul Florești din

29.04.2024, solicitând casarea parțială a hotărârii în latura pretenției privind încasarea pensiei de întreținere.

Argumentele părților:

În motivarea apelului a invocat că din discuţia iniţială cu clienta, a specificat că pensia de întreținere urmează să fie încasată în sumă fixă. Totodată, i-a sugerat că o sumă rezonabilă încasată din partea fostului soţ pentru întreţinerea copiilor, ar fi 3000 lei. Ultima, însă, a interpretat greşit informaţia şi a crezut că suma de 3 000 lei se va percepe pentru fiecare copil în parte. Astfel, apelanta nu este de acord cu suma cerută prin instanţă de către avocat, invocând că suma de 1000 lei pentru fiecare copil este nesemnificativă, solicitând stabilirea pensiei de întreținere în mărime de 3000 lei pentru fiecare copil.

Declarațiile părților în ședința de judecată:

În ședința de judecată apelanta Cosor Victoria și reprezentantul său, avocatul Ivanov Oxana nu s-au prezentat, prin cererea din 18.11.2024 avocatul a susținut apelul și a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Reprezentantul intimatului Cosor Ion, avocatul Vîrlan Octavian a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii.

Intervenienții accesorii, legal citați, în ședința de judecată nu s-au prezentat și n-au comunicat motivele neprezenței.

Articolul 206 alin.1 Cod de procedură civilă statuiază că părţile au dreptul să solicite instanţei judecătoreşti examinarea cauzei în lipsa lor şi remiterea copiei de pe hotărîre.

Potrivit art.379 alin.2 Cod de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

În consecință, Colegiul consideră posibilă soluționarea apelului în lipsa părților neprezente, în privința cărora procedura de citare legală a fost respectată.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a menține hotărârea primei instanțe, din considerentele ce urmează.

Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 29.04.2024, iar apelul a fost declarat la 10.05.2024, ceea ce denotă respectarea termenului de contestare.

Potrivit art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanţe.

Actele cauzei certifică faptul că părțile în litigiu Cosor Ion și Grecu (Cosor) Victoria au încheiat căsătoria la *****, care a fost înregistrată în Registrul actelor de stare civilă sub *****la Primăria s.Izvoare r.Florești, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie anexat la materialele dosarului în original.

Din relațiile de căsătorie s-au născut 3 copii comuni: *****, a.n.*****, ***** a.n.*****, ***** a.n.*****, fapt confirmat prin copiile autentificate ale certificatelor de naștere ale copiilor minori /f.d.5-7/.

La 19.10.2024 Cosor Victoria, prin intermediul avocatului Ivanov Oxana, a înaintat cerere de chemare în judecată către Cosor Ion, intervenient accesoriu DASPF a satului Izvoare r-nul Florești, solicitând desfacerea căsătoriei, încheiate cu Cosor Ion la *****, înregistrată sub *****în actele de stare civilă, determinarea domiciliului copiilor minori *****, a.n.*****, *****, a.n.*****, *****, a.n. *****, cu mama, încasarea de al pârât a pensiei de întreținere pentru copiii minori în mărime de 3000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată.

La 05.12.2023, avocatul Ivanov Oxana a înaintat cerere de concretizare a acțiunii, prin care a concretizat cercul participanților la proces, indicând în calitate de intervenienți accesorii în proces Direcția Asistență Socială Telenești, Primăria s.Vadul –Leca și Direcția Asistență Socială Florești, Primăria s.Izvoare.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Soroca sediul Florești din 04.03.2024 s-a dispus atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu autoritatea tutelară de la locul de trai al reclamantei din satul Chircăieștii Noi, r-nul Căușeni.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca sediul Florești din 29.04.2024 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Cosor Ion și Grecu (Cosor) Victoria, înregistrată în Registrul actelor de stare civilă sub *****la data de ***** de către Primăria Izvoare, r-nul Florești; s-a determinat domiciliul copiilor minori: *****, *****, ***** cu mama Cosor Victoria; s-a încasat de la Cosor Ion în beneficiul lui Cosor Victoria pensia de întreținere a copiilor minori: *****, *****, *****, în mărime de a câte 1 000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii acțiunii 19.10.2023 până atingerea majoratului de către copii. Hotărârea judecătorească în partea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori urmează a fi executată imediat. S-a încasat de la Cosor Ion în beneficiul lui Cosor Victoria cheltuieli judiciare formate din taxa de stat pe marginea acțiunii în mărime de 140 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5 000 lei, în total suma de 5 140 lei. S-a încasat de Cosor Ion în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 080 lei pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 10.05.2024 avocatul Ivanov Oxana în calitate de reprezentant al Victoriei Cosor a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca sediul Florești din 29.04.2024, solicitând casarea parțială a hotărârii în latura pretenției privind încasarea pensiei de întreținere.

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuiază că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Colegiul civil și de contencios administrativ concretizează că în speță, în limitele cererii de apel, va verifica legalitatea hotărârii primei instanțe în latura pretenției privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

În acest context, completul de judecată precizează că acțiunea civilă s-a solicitat încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori în mărime de 3000 lei. Prin hotărârea contestată instanța de prim nivel a admis pretenția privind încasarea pensiei de întreținere în modul în care a fost formulată și a încasat de la Cosor Ion în beneficiului Victoriei Cosor pensia de întreținere pentru cei 3 copii minori în mărime de 3000 lei.

Conform art.53 alin.1 Codul familiei, copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime.

Instanţa de apel consideră oportun de a reitera în prezenta speţă prevederile art.46 din Codul familiei, care statuiază că, drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din provenienţa copiilor, atestată în modul stabilit de lege.

Totodată, potrivit art.58 alin.1 Cod familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Art.74 Codul familiei stipulează că părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare.

Conform art.97 Codul familiei, în lipsa unui acord referitor la întreţinere, membrii familiei menţionaţi la art.74-91 pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind încasarea pensiei respective, chiar şi în cazul cînd aceasta se plăteşte benevol.

În conformitate cu prevederile art.75 Codul Familiei, Pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.(3) În cazul în care unii copii rămîn cu un părinte, iar alţii – cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.

În conformitate cu prevederile art.76 alin. (1) din Codul Familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea

pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75 Codul familiei.

Potrivit practicii judiciare unificate în cazul litigiilor privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, se va lua în considerare, ca circumstanţă stabilită, informaţia prezentată de Biroul Naţional de Statistică despre valoarea minimului de existenţă pentru un copil.

Reieșind din actele cauzei, copiii minori ai părților au vârsta de ***** Potrivit informaţiei publice oferite de site-ul oficial al Biroului Naţional de Statistică rezultă că media anuală în anul 2023 a minimului de existenţă total pe țară pentru un copil în vîrstă cuprinsă între 1-6 ani constituit 2403,1 lei lunar, iar pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani, a constituit 3165,1 lei lunar.

Pin urmare, fiecare părinte urmează să contribuie la întreținerea copiilor cu cel puțin ½ din minimul de existență.

La caz, în acțiunea civilă s-a solicitat încasarea pensiei de întreținere pentru 3 copii minori în mărime de 3000 lei, nefiind specificat că suma respectivă constituie pensie de întreținere pentru un singur copil, fiind apreciat de către instanță ca fiind suma lunară totală a pensiei de întreținere pentru toții copii comuni ai părților.

Concomitent, Colegiul reține că la materialele cauzei sunt anexate înscrisuri care confirmă că intimatul Cosor Ion susține financiar copiii/familia, efectuând transferuri bănești în valută Euro pe numele Victoriei Cosor/f.d.49-56/.

Dispozițiile art.240 alin.3 Cod de procedură civilă prevăd că instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant la examinarea cauzei.

Colegiul civil și de contencios administrativ conchide că soluția instanței de judecată în latura pretenției privind încasarea pensiei de întreținere este legală și întemeiată, adoptată în limitele formulate de reclamant în acțiunea civilă.

Totodată menționează instanța de apel că cuantumul pensiei de întreținere ar putea să fie modificat în dependență de un cumul de circumstanțe și argumente prezentate de părțile chemate la întreținerea copiilor comuni.

În conformitate cu dispozițiile art.98 Codul familiei, pensia de întreținere se încasează de la data adresării în instanța de judecată.

Respectiv, pensia de întreținere urmează a fi încasată, începând cu data adresării cererii de chemare în judecată şi până la majoratul copiilor sau până la schimbarea situaţiei materiale a părţilor.

Colegiul civil și de contencios administrativ ține să reamintească că în conformitate cu prevederile art.18 alin.(1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15.12.1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Articolul 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993 prevede că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Colegiul civil menționează că normele de drept naţional şi internaţional stabilesc că răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copilului îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinţilor care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

În contextul celor invocate supra, Colegiul civil și de contencios administrativ consideră necesar de a respinge apelul formulat de avocatul Ivanov Oxana în calitate de reprezentant al apelantei Cosor Victoria și a menține hotărârea Judecătoriei Soroca sediul Florești din 29.04.2024.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți, -

decide:

Respinge apelul declarat de avocatul Ivanov Oxana în calitate de reprezentant al apelantei Cosor Victoria.

Menține hotărârea Judecătoriei Soroca sediul Florești din 29 aprilie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cosor Victoria către Cosor Ion, intervenienții accesorii a DASPF Telenești, DASPF Florești, DASPF Căușeni privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Natalia Chircu** **Dumitru Corolevschi**